

دانشگاه تهران

دانشکده علم اداری و مدیریت بازرگانی

تحقیق پیرامون مقایسه تطبیقی بین انبارهای گمرکی بخش دولتی
(گمرک خرمشهر) و بخش خصوصی (انبارهای عمومی)

بایان نامه فوق لیسانس

استاد راهنما آقای دکتر علیرضا بشارت

هیئت داوران

آقای دکتر علیرضا بشارت - آقای دکتر صدقی

آقای دکتر علیمحمد فاطمی

تهیه و تنظیم از محمدحاج عسگرخانی دانشجوی فوق

لیسانس رشته اداره امور دولتی (مدیریت امور گمرکی)

دانشکده علم اداری و مدیریت بازرگانی

تاریخ: هفدهم دیماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی

این رساله در جلسه مورخ	۳۶۱۰۲۴
هیئت رسیدگی اندرجه	خدا
بتصویب رسید	

۹۰۷۹۹

تقدیم به

م

عنوان

پیش گفتار

فصل اول : کلیات

انبارداری	۱-۱
تعریف و انواع انبارداری	۱-۱-۱
بخش عمومی و بخش خصوصی	۱-۱-۲
بخش خصوصی	۱-۱-۲-۱
بخش عمومی	۱-۱-۲-۲
قلمرو تحقیق	۱-۱-۳
منابع تحقیق	۱-۱-۴
بحث تئوریک تحقیق	۱-۲
تعاریف و اصطلاحاتی که در این پایان نامه بکاررفته	۱-۳

فصل دوم : انبارهای گمرکی خرمشهر (اداره بناد روکشتیرانی - بخشد ولتی)

اداره بناد روکشتیرانی و تاریخچه و هدف از پیدایش آن	۲-۱
ارکان سازمان	۲-۱-۱
شورای عالی	۲-۱-۲
هیئت عامل	۲-۱-۳
مدیر عامل	۲-۱-۴
مشخصات بندر خرمشهر	۲-۲
چگونگی ارتباط گمرک با اداره بناد روکشتیرانی	۲-۲-۱
سازمان اداری گمرک خرمشهر	۲-۲-۲
چگونگی ورود و خروج کالا به محوطه بناد رخرمشهر	۲-۲-۳
حجم عملیات گمرک خرمشهر	۲-۲-۴
موقعیت انبارها، پرسنل و تجهیزات اداره بناد روکشتیرانی خرمشهر	۲-۳
موقعیت انبارها	۲-۳-۱
پرسنل	۲-۳-۲
تجهیزات	۲-۳-۳

۱	تجهیزات ایمنی	۲-۳-۲-۱
۲	تجهیزات بارگیری و تخلیه	۲-۳-۳-۲
۳	تجهیزات ارتباطی	۲-۳-۳-۳
۳	حجم عملیات اداره بناد روکشتیرانی	۲-۳-۴
	ساختمان انبارها و چگونگی اجرای مقررات ایمنی انبارها و طرز نگاهداری کالا	۲-۴
۸	ساختمان انبارهای اداره بندر	۲-۴-۱
۹	ساختمان اداری غیر بندری	۲-۴-۱-۱
۰	ساختمان اداری بندری	۲-۴-۱-۲
۱	ساختمان انبارها	۲-۴-۱-۳
۴	مقررات ایمنی و حفاظتی اداره بندر	۲-۴-۲
۶	تخلیه و نگاهداری کالا	۲-۴-۳
۲	چگونگی اجرای عملیات گمرکی توسط اداره بناد روکشتیرانی خرمشهر	۲-۵
۲	چگونگی ورود کشتی تا تخلیه کالا	۲-۵-۱
۶	انبار نمودن بارائه موجودی	۲-۵-۲-۵
۷	صدور قبضه انبار	۲-۵-۳
۱	طریق نگاهداری حساب انبارها	۲-۵-۴
۱	عملیات اداره بندر در زمان ارزیابی کالا	۲-۵-۵
۱	تحويل گرفتن کالا	۲-۵-۶
	متسروکه	۲-۵-۷

فصل سوم : انبارهای گمرک غرب تهران (انبارهای عمومی - بخش خصوصی)

	انبارهای عمومی ایران و تاریخچه و هدف فزاید پیدایشان در ایران	۳-۱
	انبارهای عمومی	۳-۱-۱
	سرمایه شرکت	۳-۱-۲
	ساختمان انبارها	۳-۱-۳
	ارکان سازمان	۳-۱-۴
	جمع عمومی صاحبان سهام	۳-۱-۴-۱
	هیأت نظارت	۳-۱-۴-۲
	هیأت مدیره	۳-۱-۴-۳
	مدیر عامل	۳-۱-۴-۴

۰	بازرسی	۳-۱-۴-۵
۱	هدف و خدمات انبارهای عمومی	۳-۱-۵
۲	گمرک غرب تهران	۳-۲
۲	چگونگی ارتباط گمرک با انبارهای عمومی	۳-۲-۱
۴	سازمان اداری گمرک غرب تهران	۳-۲-۲
۵	حجم عملیات گمرک انبارهای عمومی	۳-۲-۳
۶	موقعیت انبارها و پرسنل و تجهیزات انبارهای عمومی	۳-۳
۶	موقعیت انبارهای عمومی	۳-۳-۱
۸	پرسنل	۳-۳-۲
۸	تجهیزات	۳-۳-۳
۸	تجهیزات ایمنی	۳-۳-۳-۱
۹	تجهیزات بارگیری و تخلیه	۳-۳-۳-۲
۹	حجم عملیات انبارهای عمومی	۳-۳-۴
۰	بارگیری و تخلیه	۳-۳-۴-۱
۰	درآمدهای عمومی	۳-۳-۴-۲
۱	فعالیت ماهانه انبارهای عمومی در سال ۳۵	۳-۳-۴-۳
۱	درآمدهای اختصاصی	۳-۳-۴-۳
۳	ساختمان انبارها و چگونگی اجرای مقررات ایمنی انبارها و طرز نگاهداری کالا	۳-۴
۳	ساختمان انبارها و گمرک	۳-۴-۱
۴	ساختمانهای اداری	۳-۴-۱-۱
۵	ساختمان انبارها	۳-۴-۱-۲
۷	مقررات ایمنی	۳-۴-۲
۹	تخلیه و نگاهداری کالا	۳-۴-۳
۲	چگونگی اجرای عملیات گمرکی توسط انبارهای عمومی	۳-۵
۲	مراحل ورود تا تخلیه کالا	۳-۵-۱
۶	ارزیابی	۳-۵-۲
۷	تحويل دادن کالا	۳-۵-۳
۰	مترهک	۳-۵-۴
۰	خدمات جنبی انبارهای عمومی	۳-۵-۵

۰۰	سر ویس توزیع کالا	۳-۵-۵-۱
۰۱	تاسیس سردخانه انبارهای عمومی	۳-۵-۵-۲

فصل چهارم :

مقایسه د سیستم و مزایا و معایب هر یک

۰۲	سیستم مدیریت و چگونگی اداره هر یک از سازمانها	۴-۱
۰۲	انگیزه جلب منفعت	۴-۱-۱
۰۳	مقایسه تشکیلات وارکان درد و سازمان	۴-۱-۲
۰۵	نظارت قانونی	۴-۱-۳
۱۰	فوریت داشتن و مداومت خدمات دولتی	۴-۱-۴
۱۲	مقایسه سیستم از لحاظ جنبه های فیزیکی	۴-۲
۱۲	ساختمان انبارها	۴-۲-۱
۱۳	تجهیزات ایمنی و حفاظتی د سیستم	۴-۲-۲
۱۶	مقایسه تخلیه و نگاهداری کالا و تجهیزات مورد استفاده درد و سازمان	۴-۲-۳
۲۲	ارتباط د سازمان با گمرک و مراجعین	۴-۳
۲۴	چگونگی اجرای وظائفی که طبق قانون بعهده د سازمان واگذار گردیده	۴-۴
۲۴	اهم وظائف قانونی	۴-۴-۱
۲۸	متروکه	۴-۴-۲
۳۱	خدمات جنبی و کمکی	۴-۴-۳
۳۱	ارزیابی	۴-۴-۳-۱
۳۳	د فترت توزیع سر ویس	۴-۴-۳-۲

فصل پنجم :

۳۴	نتیجه بررسی
۴۳	ضمائم
۴۴	فهرست منابع و ماخذ

هدف از این تحقیق بررسی وضعیت انبارداری و نگاهداری کالا و همچنین عملیات مرتبط با امور انبارداری از قبیل تخلیه و بارگیری کالا در دو سیستم بخش دولتی و بخش خصوصی میباشد و بخش مذکور را میتوان بعنوان يك سیستم واحد فرض نمود که کالا وارد و صادره های آن به عملیات منظمی مرتبط میگردد که نتیجتاً در وضعیت اقتصادی مملکت تأثیر میگذارد و مجری اجرای نظم بین وارد و صادره ها بعهد گمرک که بعنوان پاسداران اقتصادی مملکت شناخته شده اند واگذار گردیده •

وارد و صادره های سیستم را میتوان کشتی - کامیون - کالا - تجهیزات - اسکله بارانداز - پرسنل - قطار و غیره تشکیل میدهد و عملیات انجام شده بر روی وارد و صادره تخلیه - بارگیری - بازبینی - انجام تشریفات گمرکی - انبارداری و غیره میباشد و بالاخره صادره آن عبارتست از کالا که جهت مصرف کنندگان بداخل مملکت حمل میگردد سیستم فوق را میتوان بدو سیستم فرعی که در درون خود سیستمهای فرعی تر گنجانیده شده اند توضیح نمود •

سیستم فرعی حمل و نگاهداری کالا در بخش دولتی (اداره بنادر و کشتیرانی خرمشهر است) و سیستم فرعی حمل و نگاهداری کالا در بخش خصوصی (انبارهای عمومی ایران) که هر دو در داخل سیستمهای فرعی تر مشترکی دارند از قبیل انباردار تخلیه - بارگیری - کامپیوتر که میتوان برای هر کدام صادره و وارد و خاصی را منظور نمود •

ولی مسئله مورد نظر در این پایان نامه مسئله انبارداری و چگونگی طرز نگاهداری کالا در نظر گرفته شده چه مجری امور انبارداری در گمرک خرمشهر بعهد اداره بنادر و کشتیرانی خرمشهر (بخش دولتی) و مجری امور انبارداری در گمرک غرب تهران بعهد

انبازهای عمومی ایران (بخش خنک و همسر) واگذار گردیده چه در سالهای گذشته امر تخلیه و بارگیری و همچنین انبارداری لطمه فاحشی به صاحبان کالا در بناد رایران وارد گردیده . در این تحقیق عوامل مؤثر در امر انبارداری در درون دو سیستم مورد مطالعه قرار گرفته و عوامل مؤثر بهترین نمودن گردش کار و بارده ها و اجرای عملیات و خروج صادره ها میباشد که در این رساله عوامل مربوط به مدیریت دستگاها - چگونگی اجرای مقررات گمرکی ، چگونگی استفاده مؤثر از عوامل و ابزارهای موجود و ساختمانهای انبارها مورد مطالعه قرار میگیرد .

فصل اول

کلیات

در سالهای اخیر با گسترش حجم بازرگانی کشور و بوجود آمدن کارخانجات تولیدی، صنعتی جدید و هم چنین بالا رفتن سطح کالاهای مصرفی حجم واردات کشور افزایش قابل توجهی پیدا نمود ولی چون امکانات توسعه بنادر همگام با توسعه بازرگانی خارج کشور توسعه پیدا ننمود در بنادر ایران بخصوص بندر خرمشهر مشکلات عمده‌ای در پی‌لو گرفتن کشتی‌ها و انتظار نوبت کشتی‌ها و هم چنین مسائل تخلیه بارگیری انبارداری کالاها و چگونگی حمل و نقل آن بداخل کشور مطرح گردید.

از اهم مشکلاتی که در منطقه گمرکی خرمشهر بوجود آمده و مورد مکاتبه بین صاحبان کالا و موسسات کشتیرانی و سازمان گمرک و اداره بندر خرمشهر قرار گرفته میتوان خسارتهای وارده بکالاهای زمان تخلیه کالا از عرشه کشتی بروی اسکله و هم چنین تخلیه کالا در محوطه و انبارهای گمرکی و هم چنین زیانهای وارده در اثر عدم نگاهداری صحیح کالا در انبار، دستخوردگی و کسری کالا، سرقت - کالا، و یا پرداخت انبارداری‌های کلان در اثر کم شدن کالا در محوطه‌ها را ذکر نمود.

مشکلات فوق مسائلی را مطرح می‌نماید که آیا خسارتهای وارده بکالاهای در اثر تراکم بیش از حد کالاها در انبارها میباشد یا تجهیزات تخلیه و بارگیری با توجه به مقدار کالای وارده کافی نمیشد؟ عدم دقت ماموران تخلیه و بارگیری و یا کارکنان انبار در این امر مؤخلیت دارد؟ و یا سیستم انبارداری نواقصی میباشد و یا کالا "عوامل عمومی دیگری بمنظور کسب نفع شخصی افراد مختلف مطرح میباشد؟ و یا لاخره کدام فرجه‌ی واقعی یا حقوقی پرداخت کننده زیانهای وارده با افراد و دستگاههای دولتی میباشد؟

سئوالات فوق را بران داشت که سیستم انبارداری اداره بندر خرمشهر (بخش دولتی) را مورد

تجزیه و تحلیل قرارداد هم ولی پس از بررسی دریافتیم که شاید مشکلات فوق الذکر معلول عللی باشد که در سایر سیستم های انبارداری وجود ندارد بهمین علت بررسی دوسیستم انبارداری مدنظر قرار گرفت .

دوسیستم انبارداری مورد نظر عبارتند از انبارهای گمرکی غرب تهران و انبارهای گمرکی خرمشهر که در سیستم اول، انبارهای عمومی ایران (بخش خصوصی) و در سیستم دوم، اداره بندر خرمشهر (بخش دولتی) عهده دار نگهداری و تحویل و تحول کالای وارداتی بکشور میباشند .

ضمناً در بررسی دوسیستم بمناسبت محل خدمت قبلی و فعلی خود دریافتیم که تفاوت فاحشی بین سیستم های انبارداری وجود دارد که اهم این تفاوتها در اصول کلی انبارداری از قبیل:

۱- ساختمان انبارها

۲- سیستم نگهداری کالا در انبارها

۳- چگونگی امر تخلیه و صفاتی کالا در انبارها

۴- چگونگی تحویل و تحول کالا به صاحبان کالا

۵- چگونگی اجرای مقررات گمرکی از جانب سازمانها و انبارداران

۶- چگونگی تشریفات و قدمهای مراحل کار در دوسیستم

و غیره وجود دارد .

سئوالات و مشکلات فوق الذکر و همین تفاوتهای حاصله را بران داشت که موضوع پایان نامه فوق لیسانس خود را مقایسه تطبیقی بین انبارداری بخش خصوصی (انبارهای عمومی ایران) و بخش دولتی (انبارهای اداره بنادر و کشتیرانی خرمشهر) انتخاب نمایم .

۱-۱ انبارداری

۱-۱-۱ تعریف و انواع انبارداری

کالا" انبارها به دو دسته انبارهای عمومی و انبارهای خصوصی تقسیم میگردد .

انبارهای خصوصی - انباری است که بازرگانان یا اشخاص برای مصرف شخصی آنرا ایجاد کرده ، کالا و اشیاء متعلق بخود را در آن نگاهداری میکنند *

انبارهای عمومی : به انبارهایی اطلاق میشود که جنس و کالا های متعلق به عموم در آن نگاهداری میشود و میتوان آنها را به پنج نوع عمده تقسیم نمود *

۱- انبارهای عمومی مال التجاره عمده

۲- انبارهای عمومی که کالاها در آن بصورت گرو انبار میشود (انبارهای گمرکی)

۳- انبارهای عمومی سردخانه ای و یخچال دار

۴- انبارهای دهات (ایجاد انبار در محل تولید)

۵- انبارهای عمومی مخصوص کالا های مصرف و اثاث منازل

از تعاریف بالا چنانچه ملاحظه میشود انبارهای گمرکی را میتوان يك نوع انبار عمومی تلقی کرد و چنانچه بعداً " نیز توصیف خواهد شد انبارهای عمومی رسمی و سردخانه ها تحت ضوابطی میتواند در ردیف انبارهای گمرکی قرار گیرد *

باتوجه به این موضوع میتوان تعاریف دیگری از انبارهای عمومی و انبارها و اماکن گمرکی نمود *

۱- انبار و اماکن گمرکی عبارتست از انبارها و باراندازهای محصور یا غیر محصور و اسکله ها و محوطه ها بطور کلی هر محل و مکانی که در تصرف گمرک یا بندر بوده و برای انباشتن و جادادن کالا از آنها استفاده میکنند^(۱) *

۲- انبارهای عمومی موهومسه ای است بازرگانی که بمنظور قبول امانت و نگهداری مواد اولیه و محصولات صنعتی و کشاورزی و کالا های صاحبان صنایع - کشاورزان و بازرگانان با موافقت هیئت نظارت بر انبارهای عمومی شکل شرکت سهامی تأسیس و به ثبت میرسند^(۳) *

۲- تبصره ۶ ذیل ماده ۴ آئیننامه امور گمرکی مهیوب ۲۰ فروردین ۱۳۵۱
 ۳- تصویبنامه قانونی تأسیس انبارهای عمومی مورخه ۴۰/۱۰/۲

باتوصیف ۲ تعریف فوق الذکر و بررسی اساسنامه انبارهای عمومی و قوانین

و آئیننامه های گمرکی میتوان وجوه شباهتی بین د و نوع انبار ایجاد نمود •

۱- کالا در د و نوع انبار بصورت امانت نگاهداری میشود •

۲- در مقابل تحویل کالا رسید صادر و به صاحب کالا یا نماینده مشاوره

تحویل میگردد •

۳- قبوض مربوطه قابل نقل و انتقال میباشد •

۴- خروج کالا از د و نوع انبار منوط به پرداخت بدهی های صاحب کالا

بمؤسسات (در گمرک و پرداخت حقوق و سود بازرگانی و عوارض و سایر هزینه ها-

در انبارهای عمومی و تسویه برگ وثیقه و پرداخت هزینه های بازربری و تخلیه

انبارداری میباشد •

۵- هر د و نوع انبار در مقابل صاحبان کالا مسئول جبران خسارتهای ناشی از

آتش سوزی ، انفجار و اشتعال و از بین رفتن کاهش یا آسیب دیدگی و غنچهاد کالا

میشوند •

۲-۱-۱ بخش عمومی و بخش خصوصی

در جامعه ای که نظام اقتصادی و اساس معاشی آن در اصل و ریشه متینی

(۴)

بر مالکیت خصوصی عوامل تولید است •

کلیه عملیات اقتصادی به اصطلاح در د و "بخش" انجام می یابد • بخش عمومی

و بخش خصوصی •

بخش خصوصی شامل آن دسته از افراد و مؤسسات تولیدی برمعنای وسیع و بسیار وسیع کلمه است که در عرضه بازار از یک سرخریدار - مصرف کننده و از سوی دیگر فروشنده تولید کننده هستند *

(۵)

از مشخصات بارز این بخش عناصر زیر را میتوان ذکر نمود :

- الف - بر بخش خصوصی سایه نفع خصوصی و سود شخصی با غلظت تمام افتاده است *
- ب - در سراسر بخش خصوصی فنون و روشهای گوناگون اندازه گیری آنچنان منظم و تعبیه شده است که نفع و میزان آن را می سنجد و بدست میدهد *

۱-۲-۲

در بخش عمومی بطور کلی وصول به هدفها منظور نظر است و نیروهای بازار و اثر تقاضای موثر اقتصادی اکثرا " بچشم نمیخورد " و در این بخش کارها و تلاشها الزاما " نفع و درآمد عاجل ندارند و ممکن است در زمان دراز تمرکز بخش افتند بحیثیت دیگر در بخش عمومی در زمانی عمق زیادی دارد تا بخش خصوصی *

(۶)

کارهایی که در بخش عمومی انجام پذیر میشوند در شکل اصل و عمده زیر را بخود میگیرند :

- الف - کارهایی که بمانند فعالیتها تئیکه در واحدهای بخش خصوصی صورت می پذیرد ، و منجر به تولید کالاها و خدماتها میشوند مثل شرکتهای دولتی *
- ب - عملیات رسمی دولت که انجام دادنش با وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی است *

۵- همان ماخذ ص ۱۲

۶- همان ماخذ ص ۱۳

مقایسه بین بخش عمومی و خصوصی مورد نظر در پایان نامه :

کارهای کلی انجام شده ، توسط و بخش مورد نظریکسان بوده و هر دو هدف نهائی بد نهال اجرای صحیح مقررات عمومی واردات و صادرات به گمرک ایران کمک می نماید تا گمرک بتواند ضمن وصول مالیاتهای غیرمستقیم و سایر عوارض سازمانهای دولتی و هزینه های که مستقیماً " مربوط بسازمانهای بخش خصوصی و بخش عمومی مورد نظر در پایان نامه میباشد وصول نماید . چون وظائف و سازمان در امر تخلیه و بارگیری انبارداری - نگاهداری کالا تماماً " باید قوانین و آئیننامه اجرائی امور گمرکی داشته باشد سازمانهای مذکور نمیتوانند از مندرجات قانونی پافرا تر بگذارند ولی درجه بکار بستن و انحطاف پذیر و میزان همکاری و بخش با سازمان گمرک ایران متفاوت میباشد که در فصول آینده به تفصیل از آن بحث خواهد شد .

پس میتوان ذکر نمود انبارهای عمومی (بخش خصوصی) و فعالیتهائی را انجام میدهد که اداره بنادر کشتیرانی (بخش دولتی) در خرمشهر گمرک ایران (بخش عمومی) در گمرک ایستگاه تهران بانجام آن مشغولند . البته باید متذکر شد که انبارهای عمومی ایران فعالیتهای دیگری نیز دارد که در قلمرو این پایان نامه گنجانیده نشده ولی بصورت فهرست وارد در بخش مربوط توضیح داده خواهد شد .

قلمرو تحقیق

چون موضوع رساله بررسی دو سیستم انبارها از نظر انجام عملیات گمرکی میباشد قلمرو تحقیق محدود است به اداره انبارها و نگاهداری کالا و عملیات حین از قبیل تخلیه و بارگیری در محدوده انبارها میباشد و بطور کلی قلمرو تحقیق مشتمل است :

- ۱- سیستم اداره انبارها و نگاهداری کالا از دید کلی و عوامل مرتبط با آن .

۲- جنگونگی اجرای وظائف قانونی که برعهده آنان واگذار شده و حدود مرز تحقیق از نظر جغرافیائی مربوط به انبارهای وارده بنادر و کشتیرانی واقع در خرمشهر و پیکری (انبارهای عمومی ایران (مجموع شماره ۱) واقع در کیلومتر ۱۳ جاده تهران- کرج .

۴-۱-۱ منابع تحقیق

منابع اطلاعات از طریق مشاهده و مصاحبه مستقیم با مسئولین اداره بنادر و کشتیرانی و انبارهای عمومی و گمرکات و منطقه و اخذ اطلاعات از مطالعه پرونده و کتب جزوات و مجموع توانین و اطلاعات آماری منتشر شده بوسیله دو سازمان گمرک و سازمان دفاع غیر نظامی کشور بدست آمده و در این مورد تحقیق بصورت مذکور تاکنون انجام نگردیده و فقط بصورت مجزا نوشته هائی در مورد انبارهای گمرکی و انبارهای عمومی بصورت جزوات ترجمه شده و پراکنده وجود دارد .

۲-۱ بحث تئوریک تحقیق

احتیاجات جامعه و مقتضیات محیط مسئله ای نیست که جنبه سکون و یکپارختی داشته

باشد .

عوامل مادی و فکری محیطی که سازمان های اداری جوامع امروز را در خود فراگرفته است دستخوش تحریکی شدید است^(۷) .

سازمانهای اداری باید بعنوان ارگانیسیم های زنده قادر باشند که هدنها، برنامه ها و فعالیتهای خود را پیوسته با شرایط متغیر زمان و اکولوژی خاص سازمان تطبیق و تلفیق دهند .

افزایش حجم مبادلات بازرگانی مخصوصاً واردات زیربنائی کشور رساله های اخیر وجود سازمانها بورکراتیکی را ایجاب می نماید که تفاوت فاحشی با گذشته داشته و بتواند جوابگوی نیازهای اقتصادی و اجتماعی کشور باشد .

۷* علیرضا بشارت - نظریه های درباره بورکراسی - انتشارات دانشکده علوم اداری و مدیریت

بمنظور کاهش تورم و جلوگیری از افزایش بی رویه قیمت‌ها ایجاد مینماید سازمان‌هایی که

در امر واردات کشور نقش اجرایی را داشته کوشش نموده‌اند که از مقدماتی که در یاد کنترل

سازمان‌های مذکور است از این افزایش جلوگیری نمایند .

بدین منظور سازمان‌های مذکور میبایست خود را با احتیاجات روز منطبق نمایند این انطباق را میتوان

در یکی از مشخصات سازمان‌های دولتی که عبارتست از " فوریت داشتن و مداومت خدمات دولتی

است " جستجو نمود^{(۸)*} البته سرمایه گذاری‌های بنیادی احتیاج به مطالعه و مذاقه میباشد

ولی کشوری که در حال صنعتی شدن و بسط و گسترش قطب کشاورزی خود میباشد افزایش حجم

واردات قابل پیش‌بینی بوده و عواملی که در تسهیلات افزایش واردات نقش بعهدده دارند

از قبیل توسعه شبکه حمل و نقل آبی - زمینی - هوایی ایجاد اسکله و باراندازها، ایجاد انبارها و

تجهیزات مربوطه و غیره ، میبایست تجهیز و برای برنامه‌های آتی در برنامه‌های عمرانی کشور

گنجانده شود .

آماده نمودن وسائل فیزیکی بدون داشتن عامل انسانی صحیح خود باعث کندی کار و اطاله

وقت میباشد .

میتوان تعدادی از دولت‌های عقب افتاده را در گذشته و حال نام برد که بسیاری از فعالیت‌ها و

خدمات عمومی حقا ضروری و حیاتی را شروع نکرده‌اند و یا در صورت عنوان کردن آنطور که باید و

شاید با سرعتی که در خور اینگونه وظائف فوتی و فوری حکومت‌هاست کار را انجام نرسانیده و یا

دستخوش تاخیر حتی تعطیل ساخته‌اند .

*- علیرضا بشارت " سیرانده‌های اداری " دانشگاه تهران سال ۱۳۵۲ ص ۵۶

شکایاتی که اغلب در زمینه تشریفات زائد اداری کارکنی های مصادر امور دولتی اطلاع و تاخیر بدون دلیل و ناشی از سوءنیت پاره ای از مسئولین امومومی بگوش میرسد و معطلی و تاخیری که در نتیجه بدی تنظیم مراحل کار و فندهای زائد عاید مردم میگردد . خود بهترین شاهد این مدعاست و بسیاری از خدمات دولتی یا همه ضرورت و فوریتی که در انجام آنها متصور است بیش از خدمات مشابهی که توسط سازمانهای خصوصی انجام می پذیرد دستخوش اطاله و تاخیر میگردد .
در بحث مربوط بکلیاتی در زمینه تعاریف و مفاهیم اداره، سازمان، و مدیریت بدو نوع مدل اداری و سازمانی برخورد می نمائیم :

۱- مدل ایده آل اداری یا مدل های ایده اولوژیکی عبارت از مدل توصیفی است که زائده فکردانشمندان و محققین میباشد نه آنچه را که در عمل و در دنیای واقعیت وجود دارد .

۲- مدل های اداری تجربی یا عملی . مدل های که مصادیق خارجی داشته و در دنیای واقع و حقیقت بمرحله آزمایش و عمل درآمده است بین این مدلها تفاوتهایی وجود دارد که اهم این تفاوتها به اعتبار مسائل زیر میباشد :

الف . تفاوت میان تعاریف مدل های تجربی به اعتبار اختلاف در تعریف کننده

ب . اختلاف میان تعاریف مربوط به مدل های تجربی به اعتبار تفاوت میان اینگونه مدلها که جهات اشتراق را میتوان در عناوین و مفاهیم زیر خلاصه کرد .

- ۱- اختلاف در اندازه شرکت در فعالتهای گوهی و سازمانی
- ۲- " در فعالتهای اداری و سازمانی
- ۳- " در تعیین کننده هدف
- ۴- " در منابع انسانی و همچنین در تسهیلات مادی و فیزیکی هر سازمان
- ۵- " در روش یا روشهای نیل به مقاصد گروهی
- ۶- " در شکل و اندازه و وسعت سازمان و بالاخره در قلمرو فعالتهای آنها
- ۷- " در عوامل محیطی یا اختلاف در شرایط مادی، ایدئولوژیکی، اجتماعی

محیطی که سازمان در آن بوجود آمده و بحیات خود ادامه داده است .

با توجه به مطالب فوق الذکر برای انجام تحقیق و مقایسه دو سیستم و درجه مقایسه کارائی و تنظیم مراحل کار و حذف فزدهای زائد و تشریفات اداری میتوان از مدیریت عملی تیلور^{۱۱} که بر مبنای تحقیقات دقیق و منظم، سیستم اندازه گیری کار و روش های استاندارد شده برای ازدیاد محصول و بررسی وقت و حرکت در انجام کار استفاده نمود و یا از مدیریت کمی^{۱۲} یا تئوری سیستمها و بکمک جلد اول تقسیم کار^{۱۳} نمودار جریان کار و تجزیه و تحلیل جا و مکان^{۱۴} و تجزیه و تحلیل سیستم های و روشهای مکانیزه و کامپیوتر کمک گرفت^{۱۶}.

۱۱- همان ماخذ صفحه ۳۲۶

دانشکده معلوم اداری و مدیریت بازرگانی

۱۲- منصور- منصورکیا تجزیه و تحلیل سیستمها و روشها صفحه ۳۰ سال ۱۳۵۲

۱۳- همان ماخذ صفحه ۲۳۰

۱۴- همان ماخذ صفحه ۲۸۴

۱۵- همان ماخذ صفحه ۳۱۹

۱۶- همان ماخذ صفحه ۴۸۵

در بحث تئوریک و استفاده از روش تحقیق در این رساله می‌توان از مدیریت کمی و مباحث مربوطه کاملاً استفاده نمود و برای هر یک نمودار کاملی از جدول تقسیم کار و جریان و تجزیه و تحلیل‌های مختلف بکار گرفت ولی بررسی بین دو مدل تجزیه در مورد سیستم اداره انبار و چگونگی اجرای وظائف قانونی آنهاست و برای هر دو مورد ضوابط معین و مشخص وجود دارد. معیار انحرافها هر یک از مدلها با مدل ایده‌آل که همانا ضوابط مشخصه قانونی و اداره و ساختمانهای انبارهاست مورد توجه قرار گرفته و در مورد چگونگی تحویل و تحول کالا استفاده از وسائل مکانیزه و کامپیوتر از روشهای تجزیه و تحلیل سیستم‌ها استفاده گردیده و همچنین به اعتبار اختلاف موجود میان مدل‌های تجربی، تفاوت‌های فوق‌الذکر در هر دو سازمان بطور مجزا مورد تجزیه و تحلیل و همچنین عناصر مدیریت و چگونگی اعمال آنها و بهره‌وری از این عوامل در پایان تحقیق مورد مقایسه قرار می‌گیرد در حقیقت از روش متد دوسل^{۱۴} برای مطالعه دو سیستم استفاده گردیده که سل قبیل عبارتست از اداره بناد روکشتریانی خرمشهر و انبارهای عمومی ایران (مجتمع شماره ۱) بعنوان سل بعد مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد.

۳-۱ تعاریف و اصطلاحاتی که در این پایان نامه بکاررفته:

کابوتاژ: عبارت از حمل کالا از یک نقطه نقطه دیگر کشور از راه دریا یا رودخانه‌های مرزی است*

صفافی: بمعنی اعم یعنی قرارداد ن کالا بصورت مناسب در انبار.

T.I.R.: عبارت از قرارداد حمل و نقل بین المللی در جاده‌ها می باشد.

هانار: عبارت از انباری است که اطراف آن باز می باشد.

کلای فله: کالاهایی که بصورت حجیم و انبوه حمل میگردند و نیازمند وسائل خاصی جهت بارگیری و

تخلیه هستند مانند غلات،

DOUBLE BANK: پهلو گرفتن دوگانه در پهلو هم بستن با سگله واحد اصطلاحاً "دابل بانک

گفته میشود.

دوبه: به قایق بدون موتور یا بارکش آبی دوبه اطلاق میگردد.

بارچینی: استفاده از سیستم فکسه بندی برای چیدن کالا بارچینی اطلاق میگردد.

مانیفست: فهرست کل بار و وسائل نقلیه اعم از کشتی - کامیون - هواپیما مانیفست نامیده میشود.

تالی: به برشهای بارشمار تالی اطلاق میگردد*.

ترانزیت داخلی: عبارت از حمل کالای گمرک نشده از گمرکخانه مجاز به گمرکخانه دیگر ترانزیت

داخلی می باشد.

ترانزیت خارجی: عبارت از اینست که کالای خارجی بمنظور عبور از خاک ایران از یک نقطه مرزی کشور

وارد و از نقطه مرزی دیگری خارج شود*.

کانتیر: عبارت محفظه فلزی با اشتدنگام فوق العاده بشکل مکعب مستطیل که کالا در داخل آن

چیده میشود.

ارتیکل: هر ردیف مانیفست یک ارتیکل نامیده میشود.

لندن: ارائه موجودی کالا در عاشرانه اظهارنامه اصطلاحاً "لندن گفته میشود.

* ماده ۲۲۴ آئین نامه امور گمرکی مصوب فروردین ۱۳۵۱

* همانجا ضمیمه ماده ۳۶